

Grădina Paradis lângă Ahtopol

Автор(и): Растителна защита
Дата: 14.01.2021 Брой: 1/2021

În 2020 s-au împlinit exact 35 de ani de la plantarea celui mai mare livad de curmale japoneze din Bulgaria, în apropierea orașului Ahtopol.

Primele mențiuni despre cultivarea și ameliorarea curmalei japoneze (*Diospyros kaki*) provin din Extremul Orient – Japonia și China.

Originea puieților folosiți în livada de lângă Ahtopol este, însă, pontică, din Peninsula Crimeea. Puieții tineri au fost crescuți inițial în renumitul Grădină Botanică Nikitsky*, din apropierea localității Yalta.

Au fost livrați în total 240 de puieți altoiți, înalți de aproximativ un metru și jumătate.

Selecția puieților, plantarea în primăvara anului 1985 și cultivarea lor ulterioară în livadă au fost opera și responsabilitatea unei echipe de cercetare de la Stațiunea Experimentală pentru Plante Sudice din orașul Michurin (actualmente Țarevo), care este o subdiviziune a Academiei de Științe Agricole.

Până în acel moment, curmala japoneză ca fruct nu era foarte cunoscută în Bulgaria, iar cererea pentru ea era limitată.

Principala sarcină științifică a fost: în ce măsură plantația se va putea aclimatiza aici, pe Coasta de Sud a Mării Negre, și va rodi. Până atunci, copaci individuali de curmală japoneză fuseseră cultivați izolat în curțile caselor, în locuri adăpostite, protejate de vântul de nord-est.

„Nașterea” sau, mai precis, „data plantării” celei mai mari plantații de curmale japoneze din Bulgaria a fost la începutul lunii aprilie 1985. Livada unică, cu o suprafață de 60 de decare, este situată pe teritoriul orașului Ahtopol: aproape de mare, în localitatea Varvasko, imediat deasupra campingului Dolphin și deasupra drumului din Țarevo spre Ahtopol.

În livada de lângă Ahtopol există cinci soiuri: *Hiro Tanenashi*, *Hyakume*, *Hachiya*, *Costata*, *Zenji Maru*.

Tinerii pomi de curmală japoneză au fost plantați după o schemă de 5 pe 5 metri: rândurile sunt la cinci metri unul de altul, iar distanța dintre pomi în rând este tot de cinci metri. Înființarea puieților s-a dovedit a fi un succes, iar în anul următor întreaga livadă de 60 de decare a fost împrejmuită cu un gard permanent din stâlpi de beton și plasă de sârmă galvanizată. Au fost numiți paznici pentru a proteja această livadă și alte câteva livezi cu culturi permanente ale Stațiunii Experimentale pentru Plante Sudice din apropierea Ahtopolului.

Pomi individuali au început să rodească încă din al doilea an, iar în al treilea an toți tinerii pomi de curmală japoneză din livada de lângă Ahtopol purtau deja primele fructe. În deceniul următor, rodirea a crescut în mod natural.

În livada de curmale japoneze din Ahtopol au început să fie aplicate toate practicile agrotehnice comune pentru livezi: tăierea coroanei, stropirea, fertilizarea, prășirea. Distanța dintre rânduri permite lucrări mecanizate, inclusiv cu tractoare.

Producția din livadă era comercializată în Burgas și în orașele mai mari.

Dintr-o decară de livadă de curmale japoneze, în condiții normale, se poate obține aproximativ o tonă și jumătate de fructe. În condiții favorabile și cu pomi la vârsta maximă de rodire (aproximativ șapte-opt ani),

producțiile pot depăși 2 tone de fructe. Există rapoarte rusești care menționează o producție anuală de 200–250 kg de la un singur pom.

Până în prezent, livada experimentală de curmale japoneze de lângă Ahtopol rămâne cea mai mare din Bulgaria. În țara noastră acest experiment, la o asemenea scară de producție, nu a fost continuat nicăieri altundeva. Chiar și astăzi, livezile de curmale japoneze din Bulgaria sunt mult mai modeste ca dimensiune și nu depășesc una sau două decare.

După schimbările politice din 1989, pentru livadă au venit treptat vremuri din ce în ce mai complexe. Până la sfârșitul anilor 1990, în inima blocului de curmale japoneze, au fost restituite proprietarilor privați un total de trei proprietăți, fiecare de opt decare. Ulterior, gardul care protejase livada ca unitate de producție unică a fost jefuit și distrus.

Ultima lucrare complexă de întreținere cu tractorul a livezii de curmale japoneze a fost efectuată în 2002. În ciuda schimbărilor survenite, legate de restituirea proprietății private pe aproape jumătate din livadă, lucrarea a fost efectuată pe întreaga suprafață a plantației,

pentru ca acest unic experiment agronomic bulgăresc, valoros din punct de vedere științific, să poată fi păstrat.

Livada de curmale japoneze de lângă Ahtopol a devenit demult un topou emblematic și recognoscibil și este una din cărțile de vizită ale Coastei de Sud a Mării Negre.

Note:

* Grădina Botanică Nikitsky (Никитский ботанический сад) este situată pe Peninsula Crimeea, lângă stațiunea pontică Yalta. Grădina botanică a fost fondată în 1812 și este una dintre cele mai vechi instituții de cercetare din fostul Imperiu Rus. Încă din primii ani de existență, grădina botanică s-a specializat în introducerea, aclimatizarea, ameliorarea și răspândirea pe scară largă a plantelor sudice fructifere, ornamentale, decorative, noi industriale, medicinale și alte plante utile.

Caracteristicile soiurilor utilizate în livada de lângă Ahtopol

- Hiro Tanenashi (cu fructe neastringente, nu necesită depozitare pentru îndepărtarea astringenței, fructul în sine este turtit, cu patru nervuri)
- Hyakume (cu fructe mari până la foarte mari, cu cercuri concentrice pluticioase pe partea inferioară a fructului)

- Hachiya (cu fructe mari până la foarte mari, de culoare galben-portocalie)
- Costata (cel mai rezistent la frig dintre soiuri, cu fructe de mărime medie, conice, de culoare roșu-portocalie intensă; frunzele sunt coriacee și lucioase)
- Zenji Maru (în apropierea Ahtopolului sunt plantați doar 5–6 pomi, cu fructe portocaliu-galben, de mărime medie).

Ing. Ivan Kamburov, Expert Șef „Diversitate Biologică” la Direcția Parcului Natural Strandja